

ખાડી ‘પુરાણા’

ટોમ્સ હોડ નામના એક અંગ્રેજ કવિની કવિતા પંક્તિ યાદ આવે છે. એ લખે છે : ‘O God, then bread should be so dear, And flesh and blood so cheap.’ આ જ સંદર્ભ આપણા અધ્યાત્મકવિ સુન્દરમની એક કવિતાની કરી છે ‘રામજી, કાં રોટલા મોંધા, ને લોહીમાંસ આટલાં સોંધાં..’

આ વાત અમને અમદાવાદના ખાડાજડિત અને ભૂવામંડિત રસ્તાના સંદર્ભ યાદ આવી ગઈ. અમે કવિ તો છીએ નહીં, જ્તાં કવિ ટોમ્સ હોડની ક્ષમાયાચના સાથે એટલું તો ભૂવા સંદર્ભે ચોક્કસ કહીએ કે – હે નગરસેવકજી, ખાડા ને ભૂવા કાં આટલા સોંધા, ને ફેક્ચર આટલાં મોંધાં?!

ચોમાસાની ખરી મજા વરસાદની નહીં, નાના-મોટા ખાડા અને ઊંડા-પહોઝા ભૂવાની છે. ભૂવાનું સર્જન સ્વયંભૂ હોય છે. રસ્તા પર સર્જતા ભૂવા બનતા નથી, જન્મે છે. એમનું અસ્તિત્વ કુદરતી તશ્શાવ કે નદી જેવું કુદરતી છે, આ માટે જેતે શહેરની મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનને જેટલાં અભિનંદન આપીએ એટલાં ઓછાં છે!

કેટલાક લોકો કોર્પોરેશનનો વાંક કાઢે છે. લોકોની આ ટેવ સારી ન કહેવાય કોર્પોરેશનના વહીવટદારો બીચારા, થાય એટલા ભૂવાનું સર્જન થવા દે છે અને જે થઈ ચૂક્યા છે એ દરેકે દરેક ભૂવાને કંકું-ચોખાથી વધાવી લે છે. વઝી, દર ચોમાસે નવા નવા અને ક્યારેક તો અવનવા ભૂવાનું સ્વયંભૂ સર્જન થાય એ માટે ‘મોન્સૂન એક્ઝાન પ્લાન’ પણ

બનાવે છે. શક્ક્ય છે કે, કોઈક જગાએ આટલાં વર્ષોમાં એકપણ ભૂવો પડયો ન હોય તો એમાં કોર્પોરેશનનો વાંક કાટવા બેસીએ એ પણ સારું નહીં. કેટલાંક કામો તો આપણાથી પણ ધ્યાન બહાર જતાં રહે છે એટલે શું આપણે આપણા ખુદના માથા પર માછલાં ધોઈએ છીએ? આપણાને કશો જ હક મફતો નથી કે ભૂવાની બાબતે આપણે મ્યુનિસિપાલિટીના સક્રિય અને બેનમૂન વહીવટીતંત્ર પર માછલાં ધોઈએ.... અને એમ કરવા જતાં, માછલાં જ આપણા પર બદનક્ષીનો કેસ ઠોકી દે, તો?

વરસાદના આગમન સાથે પૂરી ધરતી ભીની બીની થઈ જાય છે અને રસ્તા ભૂવા ભૂવા! જ્યાં જુઓ ત્યાં ભૂવા! એક કવિરાજ તો એવા કોઈ વરસાદી છંદમાં ચાલી રહ્યા ‘તા કે એક પગ સીધો જ ભૂવામાં..!’ માંડ માંડ કોઈએ એમને બહાર કાટ્યા, સહેજ આગાફ ગાય ને વઝી પાછા ભૂવામાં! બે-ચાર માણસોએ, એમને ખેંચીને બહાર કાટી પૂછવા પ્રયત્ન કર્યો ત્યારે ખબર પડી કે કવિરાજ તો ભૂવામાં જ રહી ગયેલા, અને એમણે પહેરેલો ઝબ્બો જ પેલાઓના હાથમાં આવી ગયો’તો! એતો ફાયરચાલ્કોડવાજી આવ્યા અને કવિરાજને બહાર કાટી ફરી એકવાર દ્રુતપિલંબિત છંદમાં ચાલતા કરી દીધા. કવિરાજની આ દશા જોઈને એક પ્રૌટ દેખાતાં બહેને લાગાણીથી પૂછ્યું: “કવિરાજ, સહેજ તો જોવું તું!” ત્યારે કવિરાજે ભૂવાગ્રસ્ત વેદનાભિન્ધિત રાગમાં લલકાર્યું : ‘જુધર દેખતા હું ઉધર તૂ હી તૂ હૈન્!’

With Best Compliment Rameshbhai R. Madhu
MEGHNA CORPORATION
12, Mazenine Floor, New Coth Market, Ahmedabad-2.
Ph. : Ph. 22165114 (M) 9328094380

શુભેચ્છક : રવ. ગોકળદાસ મુલચંદભાઈ ગરાણ
દિલીપ ડાઇંગ એન્ડ સ્કીન પ્રિન્ટસ્
ભાડના સામા કાંડે,
જેતપુર-૩૬૦૩૭૦.
(અ.) ૦૨૮૨૩-૨૨૨૨૩૭
(દાર) ૨૨૪૦૦૮